

Landbouwer: Kris Heirbaut

Locatie: Temse

Vee: melkvee

Overige teelten: grasland, (eiwitrijke) voedergrassen

Biologisch: nee

Website: www.heirbauthoeveproducten.be

Heirbaut Hoeveproducten

alleenstaande bomen ✓

hagen en heggen

houtkanten

kleine bosjes

vruchtdragende hoogstambomen

Kris Heirbaut, melkveehouder van Heirbaut Hoeveproducten in Temse, wil graag bijdragen aan een duurzame landbouwsector en een voorbeeld zijn voor andere veehouders in de streek. Over de jaren heen werd geïnvesteerd in duurzame technieken. Zo wordt sinds 2012 via een bedrijfseigen mestverwerking het methaangas uit de koeienmest omgezet in groene stroom. Op die manier komen er minder broeikasgassen vrij én ging de hoge stroomfactuur die gepaard gaat met de productie en bewaring van hoeve-ijs en andere zuivelproducten aanzienlijk naar beneden.

Op de 9 hectare weiland rondom het bedrijf grazen een zeventigtal koeien waarvan er een tiental droogstaande die binnen zullen kalven. Het grootste deel van de melk wordt afgenomen door Milcobel, en ongeveer tien procent gaat naar de ambachtelijke verwerking door de vrouw van Kris, Ginny.

Omwillen van de mestverwerking staan de koeien ongeveer 16 uur binnen. De overige 8 uur kiezen ze zelf op welke weide ze grazen, er is dus geen vast rotatiesysteem. De gebruikte rassen zijn voornamelijk Holstein, maar er zijn ook al kalfjes van Fleckvieh en Brown Swiss. In de toekomst zal gekruist worden om sterkere kalveren te verkrijgen, die toch nog een hoge melkproductie kennen. In de stal krijgen ze een gebalanceerd ruwvoer dat deels op het bedrijf geteeld

wordt. De mais is hierbij vervangen door mengteelten en tijdelijk grasland: gras, klaver, boekweit, haver, facelia en spurrie. In het begin van de lactatie wordt nog krachtvoer met vitamines en mineralen gegeven, maar het lijkt Kris fijn indien dit in de toekomst aangevuld of zelfs vervangen zou kunnen worden door boomvoeder. Hooien wordt niet meer gedaan omdat dit samenvalt met het hoogseizoen van de ijsverkoop. Om dezelfde reden wordt er ook geen mais en graan meer geteeld, waardoor de glucogene (zetmeelrijke) fractie van het voeder aangekocht wordt.

Techniek en natuur gaan bij Heirbaut hoeveproducten hand in hand. Langs de grasweiden staan hoge populieren, aangeplant door de vorige generatie, toen dit nog gebruikelijk was voor houtproductie. Omgewaaiide bomen werden verbrand, maar de overige bomen bleven staan waardoor de rij vandaag veel schaduw voorziet voor de koeien. Stelselmatig voegt Kris bomen toe: in eerste instantie deed hij dit voor de luchtkwaliteit, maar de laatste jaren zijn ook de biodiversiteitswaarde, bodemherstel en het verhoogde dierenwelzijn aandachtspunten geworden. Vijftien jaar geleden plantte Kris een extra populierenrij aan en sindsdien werden onder andere zwarte elzen, veldesdoorn, wilgen, eik en kers toegevoegd of vestigden deze zich spontaan. De bomen aan de randen worden collectief beschermd met prikkeldraad. Momenteel bevinden zich enkel bomen aan de randen en tussen

de percelen, maar op eigen grond overweegt hij wel om aan te planten op de weides zelf. De grootste bezorgdheid hierbij is waardevermindering van zijn grond, hoewel mits registratie als boslandbouwperceel er al heel wat knelpunten zijn weggewerkt. Zo zullen deze weilanden onder correct beheer niet onder het Bosdecreet vallen, waardoor er bij eventuele kap na minimum 10 jaar enkel nog een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden.

Het vee maakt op warme dagen dankbaar gebruik van de vegetatie: ze verplaatsen zich gedurende de dag naarmate de zon draait. Er wordt vooral aangeplant voor de schaduw en nog niet voor de voederwaarde, maar hier komt wellicht verandering in. De zwarte els is al nuttig voor extra selenium en koper, en Kris speelt met het idee om daarnaast ook hazelaars aan te planten als voederstruiken. Meer info over voederbomen is terug te vinden via www.agroforestryvlaanderen.be (> Kennis & Tools > Kennisloket > Werken met dieren).

Hoewel de dieren enkele favoriete rustplaatsen hebben, hebben ze er geen last van insecten onder bomen. Onder deze bomen is de mestconcentratie iets hoger, maar globaal zijn er genoeg schaduwplekken voor een goede spreiding van het vee. Ter beschutting tegen de wind bieden de vrijstaande bomen langs de randen niet veel soelaas. De koeien liggen bij felle wind eerder in flanken van een hellende weide, dus ze hebben mogelijks baat bij een dichtere haag of heg. Zachte regen in de zomer deert hen niet, maar bij iets hardere regen staan ze graag onder de wilgen.

Op de akkers waar eiwitrijke gewassen geteeld worden als ruwvoer, wordt deze winter (2021-2022) een agroforestry-aanplant gerealiseerd. Kris mikt hier op de productie van kwaliteitshout in combinatie met snelle groeiers voor koolstofopslag. Voor de eerste doelstelling wordt gekozen voor wintereik en tamme kastanje, voor de tweede zullen cultuurpopulieren aangeplant worden. Op de weides waarlangs bomen staan, merkt Kris immers een versnelde grasgroei in het voorjaar, vermoedelijk te danken aan een hoger organisch stofgehalte, een betere vochtuishouding en dus een hogere stikstofvrijstelling door mineralisatie. Hij gelooft dan ook in de meerwaarde van bomen op akkerland, maar wil ook klimaatverandering tegengaan en verder diversifiëren. Wanneer er verdienmodellen te koppelen vallen aan koolstofopslag op landbouwpercelen, springt hij ook graag mee op de kar. Voor meer biodiversiteit op het veld zullen aan de noordkant ook groepjes Europese vogelkers en boswilg toegevoegd worden.